

בש"פ 5792/16 - ליאור היילי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5792/16

כבוד השופטת ד' ברק-ארז
ליאור היילי

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 21.4.2016 במ"ת 3145-08-15 שניתן על ידי כב'
השופט ש' בורנשטיין

כ"ה בתמוז התשע"ו (31.7.16)

תאריך הישיבה:

עו"ד ענת קירשנברג

בשם העורר:

עו"ד הילה גורני

בשם המשיבה:

החלטה

1. בפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 21.7.2016 (מ"ת 3145-08-15, השופט ש' בורנשטיין). בית המשפט המחוזי דחה את בקשת העורר לעיון חוזר בתנאי שחרורו.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 1.8.2015 הוגש נגד העורר ושני נאשמים נוספים כתב אישום המייחס להם עבירה של שוד בחבורה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

3. ביום 16.9.2015 הורה בית המשפט המחוזי על שחרורו של העורר לחלופת מעצר ביתית בתנאים מגבילים בבית אחותו בנתניה, בפיקוחה ובפיקוח גיסו. לעורר הותר לצאת לעבודה במספרה שבבעלותה של אחותו, תחת פיקוחה. בהמשך, הועתק מקום החלופה, לבקשת העורר, לביתה של אחות אחרת של העורר. במסגרת זו, התיר בית המשפט המחוזי לעורר לצאת מבית האחות לצורך מציאת מקום עבודה, בימים א', ג' ו-ה' בין השעות 10:00 ל-12:00 בליווי פיקוח גיסו. להשלמת התמונה יוער כי לא עלה בידו של העורר למצוא עבודה במקום שבו המעסיק ישמש כמפקח.

4. ביום 1.6.2016 הוגש נגד העורר והנאשמים האחרים כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון. העורר הודה והורשע במסגרת זו בעבירה של החזקת רכוש שהושג בפשע לפי סעיף 411 לחוק העונשין. העורר ממתין כעת לגזר דינו.

5. ביום 21.6.2016 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר ובה ביקש להורות על ביטול כל התנאים המגבילים בעניינו, או לחלופין על השמתו במעצר בית לילי בלבד, וזאת נוכח חלוף הזמן ממועד שחרורו בתנאים מגבילים, העובדה שלא הפר את תנאי מעצרו ומצוקתו הכלכלית והאישית. העורר אף ציין כי מוצדק לקבל את הבקשה נוכח תיקון כתב האישום שהוגש נגדו לקולא. בהקשר זה הוסיף העורר כי לאחר תיקון כתב האישום אישר בית המשפט המחוזי הקלה בתנאים המגבילים של אחד הנאשמים הנוספים, שהוא קטין, למעצר בית לילי בלבד. בתגובה לבקשה, הסכימה המדינה להקלה מסוימת בתנאי שחרורו של העורר, אולם לא באופן גורף ולא כפי שהתבקש על ידו.

6. לקראת הדיון בבקשה לעיון חוזר הגיש שירות המבחן תסקיר עדכני בעניינו של העורר. שירות המבחן התרשם כי העורר, שטרם מלאו לו 20, מתייחס באופן בוגר וביקורתי להתנהלותו האלימה ולקשריו החברתיים טרם המעצר, אשר היוו עבורו מסגרת בעייתית. בתסקיר צוין כי העורר מקפיד לשמור על התנאים המגבילים שהוטלו עליו ונענה לסמכות המפקחים, המהווים עבורו גורם מאזן, אם כי מביע תסכול ביחס לקשייו למצוא מסגרת תעסוקתית שתכלול פיקוח שיעמוד בתנאי השחרור. בהקשר זה צוין בתסקיר כי העורר עבד מגיל 12 באופן קבוע, וזאת על רקע קשיים כלכליים במשפחתו, המונה 12 נפשות, והעובדה שהוריו אינם עובדים ומתקיימים מקצבאות המוסד לביטוח לאומי. בנוסף צוין כי הסיכון הנשקף מן העורר הצטמצם, כי הוא נשמע לסמכותם של בני המשפחה וכי הוא מגלה רצינות ביחס להמשך עתידו. שירות המבחן העריך כי יציאתו של העורר לעבודה תהווה מסגרת מארגנת שתוכל לתרום לצמצום הסיכון במצבו ולשיקומו. נוכח כל האמור, המליץ שירות המבחן על ביטול כל התנאים המגבילים בעניינו של העורר.

7. בית המשפט המחוזי סבר שיש להקל בתנאי שחרורו של העורר, אך לא לבטל את כל התנאים המגבילים שהושתו עליו. בית המשפט המחוזי ציין כי העורר הורשע בינתיים ולכן חזקת החפות לא עומדת לו. כמו כן, הוא התייחס לכך שהעבירה אשר בה הורשע בוצעה בשעת לילה. עם זאת, הוא הורה על הרחבת ההרשאה שניתנה לעורר לשהות בימי חול מחוץ למקום החלופה בליווי אחד מן המפקחים, לשם חיפוש עבודה, כך שזו תחול בין השעות 10:00 ל-14:00. עוד צוין בהחלטה כי ככל שהעורר ימצא עבודה מתאימה, שבה ניתן לקיים פיקוח נאות עליו, הוא יהיה רשאי להגיש בקשה לעיון חוזר בתנאי שחרורו.

הערר

8. הערר שבפני מופנה נגד החלטתו של בית המשפט המחוזי. העורר שב וטוען כי יש לקבל את בקשתו לביטול של כל התנאים המגבילים בעניינו, או לכל הפחות להורות על הקלה משמעותית בתנאים, כגון השמתו במעצר בית לילי בלבד. לטענתו, העובדה שהודה במסגרת כתב האישום המתוקן בעבירה שחומרתה פחותה משמעותית מזו שיוחסה לו בכתב האישום המקורי, הנעדרת רכיב של אלימות, מצדיקה להיעתר לבקשתו. כמו כן, לטענתו, הזמן שחלף ממועד שחרורו בתנאים מגבילים והעובדה שלא הפר תנאים אלו במשך עשרה חודשים מטים אף הם את הכף לעבר קבלת הבקשה.

9. בנוסף, העורר סומך את ידיו על המלצותיו של שירות המבחן בתסקיר שהוגש לבית המשפט המחוזי. העורר טוען כי בית המשפט המחוזי לא ייחס להמלצות אלו את המשקל הראוי, ולא נימק מדוע החליט שלא לאמץ אותן. העורר אף מדגיש את נסיבותיו האישיות, ובכלל זה את גילו הצעיר ואת העובדה שהתנאים המגבילים מקשים עליו למצוא עבודה ולהתפרנס באופן עצמאי. בהקשר זה, העורר הצביע על כך שהעבודות שבהן עסק בעבר הן עבודות מזדמנות הכרוכות בעבודת כפיים. לטענתו, מתכונת תעסוקתית כזו אינה מתאימה למנגנון שהתווה בית המשפט המחוזי בדבר מציאת עבודה מתאימה עבורו.

10. לבסוף, העורר מציין כי יש מקום להשוות את מצבו לזה של הנאשם הנוסף ששוחרר למעצר בית לילי. לשיטתו של העורר, יש מקום להחיל בעניינו שיקולים דומים לאלו שהוחלו בעניינו אותו נאשם, חרף העובדה שהאחרון הוא קטין, נוכח העובדה שעבר את סף הקטינות בכמה חודשים בלבד במועד ביצועה של העבירה.

11. יש לציין כי גיסו של העורר, ד מ, ליווה את העורר לדיון, בנוסף לאביו. מ, המשמש כמפקח על העורר, הביע מחויבות להמשך תפקידו כמפקח והתייחס לצורך של העורר בעבודה שממנה ישתכר למחייתו. כמו כן, הוא חיזק את טיעוני העורר לפיהם האפשרות למצוא עבודה תחת התנאים המגבילים הקיימים היא אינה מעשית.

12. באת-כוח העורר ציינה כי הטיעונים לעונש נקבעו ליום 13.9.2016, אך מאחר שחלה בעניינו חובת הגשת תסקיר ייתכן שתידרש דחייה במועד זה.

13. המדינה טוענת כי דין הערר להידחות. המדינה סומכת את ידיה על החלטתו של בית המשפט המחוזי, ומדגישה כי החלטתו של זה לא סגרה את הדלת בפני העסקתו של העורר, אלא רק מחייבת מציאתו של מקום עבודה קונקרטי, אשר ייבחן לגופו.

דיון והכרעה

14. לאחר ששקלתי את הדברים אני סבורה שדין הערר להתקבל במובן זה שהעורר ישהה במעצר בית לילי בלבד בין השעות 19.30 ל-06.30, במתכונת הפיקוח הקיימת ובתנאים שנקבעו לעניין זה. הדרישה לפיקוח תבוטל במהלך שעות היום האחרות.

15. אני מבססת מסקנתי זו על מכלול הנסיבות האישיות והסביבתיות של העורר כפי שהוצגו בפני. אכן, במקרים

אחרים, עשוי להיות היגיון רב במתכונת המדורגת של מציאת עבודה ובחינתה במסגרת עיון חוזר בתנאיה של חלופת המעצר. אולם, בשים לב להזדקקות הכלכלית הרבה של העורר, מחד גיסא, ולאופי העבודות שבהן הוא צפוי להיות מועסק בתקופה זו של חייו, מאידך גיסא, מסלול זה עלול לחתור תחת מטרתו – מתן אפשרות לעורר להתפרנס עד למתן גזר דין בעניינו. התרשמתי כי המתכונת שנקבעה על-ידי בית המשפט המחוזי במקרה דנן עשויה להגביל את העורר במציאת עבודה מבחינה מעשית, כנטען על-ידו, מה גם שלחלק מן העבודות שיוצעו לו עשוי להיות אופי מידי וקצר מועד.

16. כמו כן, אני מייחסת משקל רב לתסקיר החיובי שהגיש שירות המבחן, התומך באופן מובהק בבקשה להסיר את התנאים המגבילים ומצביע על כך שמציאת עבודה מסודרת עשויה להוות גורם חיובי ומאזן עבור העורר. שיקול נוסף בהקשר זה הוא העובדה שלא נרשמו לחובתו של העורר כל הפרות של התנאים המגבילים שהוטלו עליו עד כה, ודומה כי הוא מצליח להרחיק עצמו מגורמי השפעה שליליים. אני סבורה ששיקולים אלה צריכים לגבור במקרה דנן, וזאת חרף העובדה שהעורר אינו נהנה עוד מחזקת החפות. הדברים אמורים גם על רקע ההכרה בחשיבות הנודעת להשתלבותו של נאשם במעגל העבודה והתעסוקה, ככל שהדבר מתאפשר לאורו של האינטרס הציבורי, כחלק ממסלול של שיקום ועליה על דרך הישר (ראו למשל: בש"פ 427/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל (24.1.2011); בש"פ 6747/12 חדיגה נ' מדינת ישראל (24.9.2012); בש"פ 5106/16 יצחק נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (5.7.2016)).

17. מאחר שהתרשמתי כי ניתן לתת בעורר אמון, ולמעשה דומה שאף בית המשפט המחוזי היה שותף בעיקרו של דבר להתרשמות זו, אני רואה לנכון להגביל את החלטתי כך שתחול בימי חול בלבד. על כן, תנאי מעצר הבית הלילי כפי שמפורטים בפסקה 14 יחולו הן בימי חול והן בסוף השבוע.

18. סוף דבר: הערר מתקבל כאמור בפסקאות 14 ו-17 לעיל.

ניתנה היום, כ"ו בתמוז התשע"ו (1.8.2016).

ש ו פ ט ת